

עבודת השם

פרשת "נח"

תנוד ומן החוס מתו כולם. ודעו כי בתחילה מתחו שאר הברואים אח"כ בני האדם כדי לראות אם יחזרו בתשובה. (מעם לויעז)

"וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם; וַיִּפְתַּח נֹחַ, אֶת-חַלּוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה." (נח ה:ו) הכתוב מודיענו כי נח היה יודע שפות דיבורם של הברואים. וכך בעשרה לחודש אלו שהם ארבעים יום אחרי שנראו ראשי ההרים, אז פתח נח את חלון התיבה ושלח את העורב שהוא החריף ביותר בין העופות כדי שיודיעו מה נעשה בעולם.

ונעשה ויכוח בין אלו, כי שלשה הם ששימשו מיסתם בתיבה. והם חם, והעורב והכלב. ויש אומרים שלכך שימש חם בתיבה כי לפני המבול זנה עוג עם אשתו של חם, ורצה חם לחפות על הדבר ולכן שימש עם אשתו בתיבה. והבן שגולד לו קרא סיחון שהיה כמו עוג. ולעיל כבר כתבנו שמשכנסו לתיבה נאסר להם להיות עם נשותיהם כי העולם היה שרוי בצער. וגם לבהמות החיות והעופות נאסר הדבר. והטעם לאלו, שאם היו משמשים היו מתרחבים מאוד עד שלא היה מקום בשבילם בתיבה. וכל השלשה קיבלו עונשם. חם נענש שנעשה עורו שחור כמו הפחם וכל זרעו שחורים. והכלב נענש שנדבק לנקבה אחר תשמיש ובוה הוא מתבוה. והעורב נענש שזרעו בא דרך הפה, ובמקור הוא מזדווג עם הנקבה. ונח שידע כל זה לא הצטער לשלוח את העורב לסכנה ולכן אחזו בידו ושיחררו.

והעורב התחיל להתלונן וטען ריבונך שונא אותי וגם אתה שונא אותי ר"ל כי לעיל נאמר שלח מן הטהורים מכל מין שבעה שבעה, ומן הטמאים לקח זוג אחד מכל מין. אמר העורב אם תשלח אותי ותארע לי סכנה נמצא המין שלי כלה מן העולם. והרי אתה יכול לשלוח מן המינים הטהורים שהם מרובים. ומאיזה טעם אתה שולח אותי. וכך עשה כמה סיבובים סביב התיבה ולא רצה ללכת. אז אמר ונח. זה שאני שולח אותך ולא מן הטהורים כי מהם אדם נהנה, אם לאכילה ואם לקרבן. ואילו אתה אינך ראוי לא לזה ולא לזה. ועוד שאתה רשע ושמשת בתיבה. ולכן לא קשה לי הדר לשלוח אותך לסכנה. ומפני שהיה רשע לא רצה ללכת בשליחות. והיה עף קצת ומצא נבלת אדם ישב עליו והתחיל לאכול, וכשביקש לחזור לתיבה לא רצה נח לקבלו. אז אמר לו הקב"ה שיקבלו כי הוא יביא תועלת, שכן אליהו הנביא בשעה שיברח למערה על שהודיע לאחאב, שלא יהיה גשם שלש שנים אז יביאו לו העורבים אוכל משלחנו של יהושפט, כפי שמשופר מלכים א' פרק ח'. (מעם לויעז)

"וַיֵּעַשׂ, נֹחַ, כְּכֹל אֲשֶׁר-צִוָּהוּ ה'." (נח ה:ז) וזה שנאמר והקמת את בריתי אתך ר"ל שהבטיחו הקב"ה להצילו מן האריות ומשאר החיות הרעות בשעה שיכנס לתוך התיבה כי בוודאי היה עלול להרג על ידיהם. ועוד הבטיחו על המזון ועל הפירות ועל הירקות והזרעים שלקח מכל אחד מעט ולפי שהיה צריך להיות בתיבה י"ב חדשים בוודאי היו כל הדברים האלה מתקלקלים ומתעפשים. כמו שאנו רואים באלו ההולכים בים שאם הם שוהים שני חודשים, המעיים שלהם מתהפכים והמים מתקלקלים ומשתנים עד שאי אפשר לשתותם. לכן אמר לו הקב"ה לנח שיהיה בטוח בדברים אלו. ועוד נס נעשה שנגזר על המבול להיות במים רותחין אבל סביב התיבה היו מים קרים לטובת נוח.

"וַיֵּיגַע בַּל-בָּשָׂר הַרְמֵשׂ עַל-הָאָרֶץ, בַּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה," (נח ז:א) ואחרי שהמים הלכו וגברו מאוד, התחילה התיבה צפה על פני המים, כמו דבר קול הנמצא על פני הים. וכולם אבדו. הן אלו שבא"י והן אלו שבחוץ לארץ. חוץ מן הדגים שלא היו בכלל גזרת המבול, וזהו שאומר הכתוב: מכל אשר בחרבה מתו שמוכח מכאן שדגים שבים לא מתו, ואע"פ שהמים היו רותחים מאוד, אבל במצולות הים היו פושרים, ושם הלכו הדגים, ויש אומרים שגם הדגים היו בכלל הגזרה, וזה שאנו רואים כיום דגים אע"פ שנח לא נטלם עמם בתיבה, לפי שחלק מהם ברחו לים אוקיינוס. כי לא ירד מבול אלא במקומות מאוכלסים. וזה מה שאומר הכתוב: ויהי הגשם על הארץ ואינו אומר בעולם וי"א כי לא היה מבול בים. לפי שהדגים נתברכו ע"י השי"ת ולכן לא מתו במבול. ובארץ ישראל לא ירד מבול אפילו במקומות שהיו מיושבים, וזה שמתו שם האנשים, זה היה בגלל המים הרותחים שהיו חמים כל כך שהבעירו את כל העולם כמו

17:42	כניסת השבת
18:39	צאת השבת
18:02	שקיעה
19:14	ר. תם
6:54	הנץ

הפטרה: "רפי עקרה לא ילדה"

"יבחדש, השני, בשבעה ועשרים יום, לחדש ייבשה, הארץ." (נח ה'ד) ומעשה היה ברבי חייא ורבי יוסי שהיו מהלכים בדרך בהרי חושך שהם הרים גבוהים וגשים. וראו סימנים באדמה שנשארו מזמן המבול. כי כך הוא רצון השי"ת שהצדיקים יהיו מוזכרי תמיד לטובה ולא יישכחו, והרשעים יוזכרו תמיד לרעה. שאם לא היה כך הייתה הארץ צריכה במשך שנים מרובות כל כך להתיישר היטב. ואם תשאלו אם הם חטאו, הארץ מה חטאה שתחרב. התשובה היא כי כל מין חטא שעושה האדם גורם נזק רק לעצמו. אבל החוטא בהוצאת ז"ל פוגע גם באדמה. ובגלל זה הייתה מיתתם במבול, שהרי בוודאי היו יכולים למות במגפה או בשאר מיני מיתות, אבל מפני שהם חטאו ברותחין, הייתה מיתתם ברותחים, עד שעורם נקלף ואחי"כ מתו וכל גופם נמח ונעשה מים. ואם תשאלו מאחר שבא"י לא ירד מבול. למה השריח הקב"ה את נח לעשות התיבה ולהיות בתוכה י"ב חודשים, והרי מוטב היה לשלחו לירושלים כדי להינצל או ע"י אמצעי אחר, שהרי רחמיו של הקב"ה מרובים הם. התשובה היא שכל

זה היה מכוון להחזיר הבריות בתשובה ולכן נתעסק בה ק"כ שנה אע"פ שהיה יכול לנומרה בזמן מועט. ועוד טעם כי בזמן שיש מיתה בעולם מוטב לו לאדם להסתגר בביתו ואל יופיע בחוץ כי מאחר שניתנה רשות למשחית, אינו מבחין בין צדיקים לרשעים. אבל כל זמן שאינו מראה פניו אינו יכול לגרום לו נזק. ולכן נסתגר נוח בתיבה. (מעם לועז) **"וַיְחַיֶּיְתָרְהָ, שְׁבַעִים שָׁנָה; וַיֹּלְדֵ, אֶת-אַבְרָם, אֶת-נְחֹר, וְאֶת-רְחָן." (נח י"ב)** הדור התשיעי היה תרח זה שנולד בשנת א' תתע"ח ליצירה. והוא היה הראשון שהמציא את השבעת הכסף באופנים שונים והיה הגדול שבין הכמרים. ובהיותו בן שבעים שנה היו לו שלשה בנים והם: אברם, נחור, הרן. ובהיותו הרן בן שבע נולד לו בת יפה מאד הלא היא שרה אמנו שנולדה בשנת אלף תתקנ"ח ליצירה. והכתוב קראה יסכה ר"ל שהייתה נאה כל כך שכל מי שהיה מסתכל בה היה מוקסם. כי כל היפיפיות שהיו בעולם אם היו עומדות בפני שרה היו דומות כקוף לפנייה. ובגלל עוד סיבה קראו לה יסכה, שהייתה נביאה שברוח הקודש ידעה מה שעתיד להיות. ושרי זו לקחה אותה דודה אברהם לאשה. (מעם לועז)

**סיפור בהמשכים
"חיכה לאורח" חלק ב.**

מצור: יצחק, אברך חסידי תושב סטמפורד-היל בלונדון, יצא לנסיעת עסקים שגרתית בצפון אנגליה. תמיד הקפיד לחזור לביתו לקראת השבת, אבל הפעם ההשגחה העליונה טובבה את הדברים אחרת. יצחק מצא את עצמו מתכוון לשבת בעיירה קטנה, שאין הוא מכיר בה איש. **המשך:** סבו וסבתו היו מכניסי אורחים, וסבו נהג לתת מתנה הגונה לכל נצרך, או הלוואה למי שהתבייש לקבל מתת-יד. ברבות הימים סחפה רוח ה'קדמה' את בני הקהילה. הדור הצעיר התפזר הרחק מההורים, וגם בניו ביניהם. עוד בחיי סבו הציע לו יענקל לעזוב את העיירה ולעבור למקום שבו יש חיים יהודיים הולמים יותר. הסב סירב. הוא טען כי בהיותם מעמודי התווך של הקהילה, חובה עליהם להישאר. לפני פטירתו ביקש הסב מנכדו לא לעזוב את המקום. הוא סבר כי עצם העובדה שבביתו יוכל יהודי להתארח ולאכול כשר, היא סיבה מספקת להישאר. "מי יודע, אולי יבוא לכאן אורח באחד הימים, ואתה תקיים בו את מצוות הכנסת אורחים", אמר לו. יצחק קלט לפתע כי בעצם הוא האורח שהזקן חיכה לו כל ימיו. דמעות עמדו בעיניו. הזקן נתקף שוב בשיעול קשה ואמר: "אינך צריך לרחם עליי. להפך, אינך יודע כמה אני אסיר תודה לך על שזיכית אותי במצוות הכנסת אורחים. עתה אני חש שמילאתי את שליחותי". במוצאי השבת מיהר יצחק לחזור לביתו, אולם הבטיח לשוב ולבקר בעיירה. הוא רצה להביא לזקן מתנה נאה ולדרוש בשלומם. כעבור כמה ימים אכן חזר לעיירה, ופנה היישר אל דירתו של הזקן. לדפיקותיו לא בא מענה. מודאג מיהר יצחק אל בית-הכנסת ושאל את הגבאי לשלום הזקן. הגבאי הביט בו בעצב ואמר: "מיסטר פרנקינוביץ? ביום ראשון הוא בא לבית-הכנסת, נתקף בשיעול קשה ונפטר. "רגע אחד", המשיך הגבאי, "אתה האורח שהיה כאן בשבת האחרונה? אם-כן, יש לי משהו בשבילך". הוא הוציא חבילה ועליה היה רשום שמו של יצחק. "את החבילה הזו השאיר יענקל על השולחן בדירתו". נרגש פתח יצחק את החבילה. היו בה כמה ספרים ומכתב. הוא החל לקרוא: "ידידי היקר, הנני מרגיש כי אלה ימיי האחרונים. ביקורך הסב לי נחת ועונג, ואני מקווה שזכות המצווה תעמוד לי בעולם האמת. את הסיודור והחומש אני מעביר לרשותך, ומאחל לך כי תגדל את ילדיך בדרך התורה והמצוות". דמעות עמדו בעיניו. כששמע מהגבאי שאין מי שיאמר קדיש אחרי הזקן, בטיח לעשות זאת. מאז הנהיג יצחק בביתו להכין תמיד מקום לאורח שאולי יבוא. היה בכך גם זיכרון להקרבה הגדולה של יענקל כל חייו בעבור מצוות הכנסת אורחים. **סוף!**

**פינת ההלכות
"כמה דינים פרטיים הנוהגים בשבת"**

ז. איסור הריקוד בשבת הוא גם למי שמתלהב ברשפי אש שלהבת במצות שמחת יום טוב, וכל שכן בשאר כל אדם שהריקוד בשבילים טירחא ואינה חשובה כל כך כשמחה של מצוה כשאינם חושקים בה. (ילקוט יוסף שבת כ"ה עמוד פז)

ח. אין להקל לרקוד בשבת גם בסעודה שחתן וכלה מסובים בה, אף שעושים כן כדי לקיים מצות שמחת חתן וכלה. שרק ביום שמחת תורה הקילו לטפח ולרקד בהקפות שעושים בשמחת תורה לכבודה של תורה. אבל לנגן בכלי שיר אסור גם לכבודה של תורה, ואפילו לקשקש בפעמוני ספר התורה אסור. ולא התירו בשמחת תורה אלא בלא כלי שיר. (ילקוט יוסף שבת כ"ה עמוד פז, ועמוד שעט)

ט. אין דנים דין בשבת, שמא יבואו לידי כתיבת פסק הדין בשבת. וגם סידור הטענות לבד לפני הדיינים, אסורה. אבל דיין ששמע את טענות הבעלי-דין מערב-שבת, ורוצה לעיין בפוסקים כדי לדעת ההלכה, אין שום איסור בדבר. וכן הבעלי דין עצמם, או טוען רבני, הרוצים לעיין בפוסקים כדי לסדר טענותיהם בהלכה בפני בית הדין, אין בזה איסור. אולם לסדר את הטענות ללא עיון בדברי הפוסקים, אין להקל, משום ממצוא חפצך ודבר דבר. (ילקוט יוסף שבת כ"ה עמוד פח)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאווג וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורבחון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
 המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
 יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat_asef@gmail.com
 כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"